

Општина Кичево

Регион: Југозападен Плански Регион

Организација Центар за одржлив развој на заедницата - Дебар

Период на реализација 15.07.2014 до 15.01.2015 год.

ДОСТАПНОСТ

на документите за локалниот буџет и буџетски процес и структура

Во општина Кичево во периодот од 15.07. 2014 до 15.01. 2015 објавени се следниве документи поврзани со буџетскиот процес:

- ▶ На ВЕБ страната достапен е Предлог буџет за 2014 година заедно со билансите за приходи и расходи, додека другите линкови се празни
- ▶ Навремено е спремена драфт верзијата за буџетот од 2015 год. Буџетот е донесен на 30.12.2014 ги содржи сите елементи но до 15.01.2015 не е објавен на ВЕБ страницата
- ▶ На Официалната веб страна кварталните извештаи не се објавуваат
- ▶ Службените гласници не се објавуваат во ВЕБ страната
- ▶ Во повеќето линкови се се сретнува знакот дека страницата е во обработка
- ▶ Буџетите се достапни, објавени преку службениот гласник на општината кој пак не е достапен на веб страната на општината, но е јавно достапен во печатена верзија во просториите на општина Кичево.
  - ▶ *Од усвојувањето до објавувањето на буџетот во Сл. Гласник поминале 5 дена*

Коалиција за
буџетски мониторинг
www.kbm.mk

Проектот е финансиран од Европската Унија

CEA
Center for Economic Analyses

ЦЕНТРА ЗА СТРАТЕГИИ И
ИНСТИТУТ ЗА ДОКУМЕНТАЦИЈА
ЦЕНТРА ЗА СТРАТЕГИИ
И ДОКУМЕНТАЦИЈА
форум

СТРУКТУРА

на документите кои се однесуваат на локалниот буџет и буџетски процес во општина Кичево.

- ▶ Донесениот буџет за 2014 год. содржи Расходи по функционална класификација, според корисниците, по програмите и Образложение на расходите по програми.
- ▶ Донесениот буџет за 2015 год. Ги содржи сите потребни елементи.
- ▶ Податоци за расходите по разни класификации (функционална, програмска и економска) за претходната година,
- ▶ податоци за состојба на долгот не постојат, макроекономски податоци во буџетот на Општината не постојат.
- ▶ Граѓански буџет во Општина Кичево не е изработен
- ▶ Прикажани се Планираните и остварените приходи/расходи на ниво на ставки за сите буџетски корисници, во завршната сметка за 2013 год.се
- ▶ Годишната сметка за 2013 навремено донесена и навремено е доставена до Министерството за финансии
- ▶ Кварталните извештаи за извршување на буџетот за 2014 год навремено се доставувани до советот од страна на градоначалникот и не се достапни на веб страната.
- ▶ Министерот за финансии буџетскиот циркулар го доставил до Општина Кичево

СОРАБОТКА

со градските власти, документи и членови на советот на општината

- ▶ Општинските власти (вклучени во буџетскиот процес) се отворени за соработка.
- ▶ Соработката балагодарение на администраторите и одговорните најчесто се одвиваше преку е-маил, телефон или ретко по писмено барање и документите беа навемено беа добиени.
- ▶ Постои листа на членовите на совет и нивна политичка припадност ,но нема контакт телефони нити е-маил адреси. Нема контакт телефони нити е-маил адреси на општинските власти, вклучени во буџетскиот процес.
- ▶ Дневниот ред на седниците на советот не е поставен на веб страната, и дискусиите од состаноците на советот не се достапни.
- ▶ Постојат одредени членови во Статутот на општина Кичево за регулирање на транспарентноста кон јавноста согласно Закон.
- ▶ Присуството на седница на Совет во сите општини е слободно за сите граѓани, со претходна најава и барање за присуство на седницата.
- ▶ Во општината има неколку медиуми кои редовно известуваат за седниците на советот, како и за сите други активности на општината/градоначалникот

Коалиција за
буџетски мониторинг
www.kbm.mk

Проектот е финансиран од Европската Унија

CEA
Center for Economic Analyses

ЦЕНТРА ЗА СТРАТЕГИИ И
ИНСТИТУТ ЗА ДОКУМЕНТАЦИЈА
ЦЕНТРА ЗА СТРАТЕГИИ
ИСТИТУТ ЗА ДОКУМЕНТАЦИЈА
форум

ПЕРЦЕПЦИЈА

на Советот и вработените во однос на буџетскиот процес

- ▶ Членовите на советот често ги користат буџетските документи (завршни сметки, квартални извештаи, буџети и др.) и во глобала добро ги разбираат
- ▶ Најважни буџетски документи се Предлог буџет, Буџетски циркулар и Донесен буџет, а најважни институции Совет на општината, Градоначалник и Министерството за финансии
- ▶ Најважен учесник кој придонесува за транспарентноста на буџетскиот процес се локални телевизиски, локални радио станици и локални весници
- ▶ Комуницираат често со граѓаните на собири на граѓани на средби со ГО. Соработката со вработените од оддел. за финансирање и буџет е добра
- ▶ Вработените во општината кои се директно вклучени во буџетскиот процес често користат буџетски документи и потполно ги разбираат.
- ▶ Најважни документи се Буџетски циркулар, Предлог буџет и Донесен буџет, најважна институција во буџетскиот процес се Минист, Градоначалникот и Советот на општината, а најважен учесник кој придонесува за транспарентноста на буџетскиот процес се градските власти, локални, телевизиски станици и локални весници
- ▶ Често комуницираат со граѓаните. Граѓаните се заинтересирани за нивната работа
- ▶ Поместувањата на буџетот најчесто се случуваат во врска со неусогласеноста на приходите и потребите на граѓаните.

ПЕРЦЕПЦИЈА на граѓаните, ГО и заинтересираните граѓани

- ▶ Буџетските документи не ги користат и делумно ги разбираат. Најважни буџетски документи според нив се: 1. Донесен буџет 2. Предлог буџет 3. Буџетски циркулар, а најважни институции во буџетскиот процес се: 1. Градоначалник, 2. Совет и 3. граѓански сектор. Најважен учесник кој придонесува за транспарентноста на буџетскиот процес 1. Локалните телевизиски станици, 2. локални весници 3. локални радио
- ▶ Граѓаните многу ретко влијаат на внесување определени промени иако доставуваат сугестии, споделуваат информации во медиумите и се повикуваат само кога се усвојува буџетот.
- ▶ За поголема транспарентност бараат поедноставно презентирање на буџетските информации поголема вклученост на граѓаните преку дебати и дискусии како и претходно снабдување со материјали за буџетскиот процес

Општина Македонски Брод

Регион: Југозападен Плански Регион

Организација Центар за одржлив развој на заедницата - Дебар

Период на реализација 15.07. 2014до 15.01.2015 год.

ДОСТАПНОСТ

на документите за локалниот буџет и буџетски процес и структура

Достапност на документите за овој период

- ▶ Буџетот за 2015
- ▶ Буџетот за 2014
- ▶ Кварталните извештаи,
- ▶ Статутот на Општината достапни се на веб страната на Општината Македонски Брод
- ▶ Службените гласници за 2014
- ▶ Од усвојувањето до објавувањето на буџетот во Сл. Гласник поминале 6 дена

Коалиција за
буџетски мониторинг
www.kbm.mk

Проектот е финансиран од Европската Унија

СТРУКТУРА

на документите кои се однесуваат на локалниот буџет и буџетски процес во општина Кичево.

- ▶ Донесениот буџет за 2014 год. содржи Расходи по функционална класификација, според корисниците, по програмите и Образложение на расходите по програми.
- ▶ Податоци за расходите по разни класификации (функционална, програмска и економска) за претходната година во буџетот постојат (T-1) како и за наредните 2 години (T+1/T+2)
- ▶ Податоци за состојба на долгот не постојат, макроекономски податоци во буџетот на Општината не постојат.
- ▶ Граѓански буџет во Општина М.брод не е изработен
- ▶ Планираните и остварените приходи/расходи на ниво на ставки за сите буџетски корисници во завршната сметка за 2013 год.се прикажани
- ▶ Годишната сметка за 2013 навремено донесена и навремено е доставена до Министерството за финансии
- ▶ Кварталните извештаи за извршување на буџетот за 2014 год навремено се доставувани до советот од страна на градоначалникот и достапни се на веб страната.
- ▶ Министерот за финансии буџетскиот циркулар го доставил до Општина М.Брод

СОРАБОТКА

со градските власти, документи и членови на советот на општината

- ▶ Општинските власти (вклучени во буџетскиот процес) е отворена за соработка.
- ▶ Најчесто со поднесување барање (преку е-маил, телефон поретко писмено) и сите документи беа добиени на време
- ▶ Постои листа на членовите на совет и нивна политичка припадност, но не постојат контакт телефони, е-маил, како и за административните лица вклучени во буџетскиот процес.
- ▶ Дневниот ред на седниците на советот не поставен на веб страната, и дискусиите од состаноците на советот не се достапни.
- ▶ Постојат одредени членови во Статутот на општина Македонски Брод за регулирање на транспарентноста и отчетноста кон јавноста согласно Закон.
- ▶ Присуството на седница на Совет во сите општини е слободно за сите граѓани, со претходна најава и барање за присуство на седницата.

Коалиција за
буџетски мониторинг
www.kbm.mk

Проектот е финансиран од Европската Унија

CEA
Center for Economic Analyses

ЦЕНТРА ЗА СТРАТЕГИСКИ
ИНСТИТУТ ЗА ДОКУМЕНТАЦИЈА
ЦЕНТРА ЗА СТРАТЕГИСКИ
ИСТРАЖУВАЊЕ И ДОКУМЕНТАЦИЈА
форум

ПЕРЦЕПЦИЈА

на Советот и вработените во однос на буџетскиот процес

- ▶ Членовите на советот често ги користат буџетските документи (завршни сметки, квартални извештаи, буџети и др.) и добро ги разбираат. Најважен буџетски документ е Донесен буџет, а најважна институција е Градоначалникот. Најважен учесник кој придонесува за транспарентноста на буџетскиот процес се локалните телевизии
- ▶ Комуницираат често со граѓаните, соработката со вработените од оддел. за финансирање и буџет но комуникацијата не е во посакуваното ниво – (делумна)
- ▶ Вработените во општината кои се директно вклучени во буџетскиот процес често користат буџетски документи и потполно ги разбираат.
- ▶ Најважни документи се Буџетски циркулар, Предлог буџет и Донесен буџет а најважна институција во буџетскиот процес е, Градоначалникот, Советот на општината и Министерството за образование, а како најважен учесник кој придонесува за транспарентноста на буџетскиот процес се градските власти, граѓанскиот сектор, локалните телевизиски станици и потоа продолжуваат другите чинители наведени во анкетните листови
- ▶ Често комуницираат со граѓаните. Дел од Граѓаните се заинтересирани за нивната работа,
- ▶ Поместувањата на буџетот најчесто се случуваат во врска со недоволно средства во некои ставки и подставки за кои треба да се врши додатно поместување со.

ПЕРЦЕПЦИЈА на граѓаните, ГО и заинтересираните граѓани

- ▶ Ретко ги користат и делумно ги разбираат буџетски документи.
- ▶ Главната причина за не/разбирање на буџетските документи е професионалниот стил на кои се напишани (неразбирливи класификации) и незаинтересираноста.
- ▶ Најважни документи во буџетскиот процес: Буџетски циркулар, Предлог буџет, Донесен буџет.
- ▶ Најважни институции во буџетскиот процес се: градоначалникот, советот на општината, и Министерството за финансии.
- ▶ Најважен учесник кој придонесува за транспарентноста на буџетскиот процес се градските власти, месечни билтени, социјални медиуми.
- ▶ Граѓаните не се запознаени со своите права за барање на информации од локалните власти и учествување во локалната власт – важи за сите три општини.
- ▶ Општините ретко превземаат активности за да ги презентираат и поедностават информациите за буџетскиот процес/трошењето на средствата.

Општина Пласница

Регион: Југозападен Плански Регион

Организација Центар за одржлив развој на заедницата - Дебар

Период на реализација 15.07. 2014до 15.01.2015 год.

ДОСТАПНОСТ

на документите за локалниот буџет и буџетски процес и структура

ВЕБ страната на општина Пласница во моментов не постои и не е активна. Од разговорот со надлежните добивме одговор дека немаат средства за изработка а исто така и немаат информатички кадар кој би ја одржувал страната

Достапност на документите за овој период

- ▶ Буџетот за 2015
- ▶ Буџетот за 2014
- ▶ Статутот на Општината
- ▶ Службените гласници за 2014
- ▶ Од усвојувањето до објавувањето на буџетот во Сл. Гласник поминале 6 дена
- ▶ Сите побарани документи се добиени со директна посета во одделението за финансии во општина Пласница или преку електронска пошта.
- ▶ Податоците за долгот не се прикажани бидејќи нема долгови и има блокирана сметка.
- ▶ Нема изработен Граѓански буџет , ни издадена публикација за Планирано и Остварено

Проектот е финансиран од Европската Унија

Коалиција за
буџетски мониторинг
www.kbm.mk

CEA
Center for Economic Analyses

ЦЕНТРА ЗА СТРАТЕГИИ И
ИНСТИТУТ ЗА ДОКУМЕНТАЦИЈА
ЦЕНТРА ЗА СТРАТЕГИИ
ИСТИТУТ ЗА ДОКУМЕНТАЦИЈА
форум

СТРУКТУРА

на документите кои се однесуваат на локалниот буџет и буџетски процес во општина Кичево.

- ▶ Донесениот буџет за 2014 год. содржи Расходи по функционална класификација, според корисниците, по програмите и Образложение на расходите по програми.
- ▶ Податоци за расходите по разни класификации (функционална, програмска и економска) за претходната година во буџетот постојат (T-1) како и за наредните 2 години (T+1/T+2)
- ▶ Податоци за состојба на долгот не постојат, макроекономски податоци во буџетот на Општината не постојат.
- ▶ Граѓански буџет во Општина Пласница не е изработен
- ▶ Планираните и остварените приходи/расходи на ниво на ставки за сите буџетски корисници во завршната сметка за 2013 год.се прикажани
- ▶ Годишната сметка за 2013 навремено донесена и навремено е доставена до Министерството за финансии
- ▶ Кварталните извештаи за извршување на буџетот за 2014 год навремено се доставувани до советот од страна на градоначалникот и достапни се на веб страната.
- ▶ Министерот за финансии буџетскиот циркулар го доставил до Општина Пласница

Проектот е финансиран од Европската Унија

СОРАБОТКА

со градските власти, документи и членови на советот на општината

- ▶ Општинските власти (вклучени во буџетскиот процес) е отворена за соработка.
- ▶ Најчесто со директна посета, поднесување барање (преку е-маил, телефон) и сите документи беа добиени на време
- ▶ Немањето на Веб страна на општината претставува проблем од гледна точка на транспарентноста
- ▶ Дневниот ред на седниците на советот, и дискусиите од состаноците на советот не се достапни.
- ▶ Постојат одредени членови во Статутот на општина Пласница за регулирање на транспарентноста и отчетноста кон јавноста согласно Закон. (Статутот добиен во електронска форма)
- ▶ Присуството на седница на Совет во сите општини е слободно за сите граѓани, со претходна најава и барање за присуство на седницата.

Коалиција за
буџетски мониторинг
www.kbm.mk

Проектот е финансиран од Европската Унија

CEA
Center for Economic Analyses

ЦЕНТРА ЗА СТРАТЕГИИ И
ИНСТИТУЦИОНАЛА ДИПЛОМАТИЈА
ЦЕНТРА FOR STRATEGIC
RESEARCH AND DIPLOMACY
форум

ПЕРЦЕПЦИЈА на Советот и вработените во однос на буџетскиот процес

- ▶ Членовите на советот често ги користат буџетските документи (завршни сметки, квартални извештаи, буџети и др.) и добро ги разбираат. Најважен буџетски документ е Донесен буџет, а најважна институција е Градоначалникот. Најважен учесник кој придонесува за транспарентноста на буџетскиот процес се локалните телевизии
- ▶ Комуницираат често со граѓаните, соработката со вработените од оддел. за финансирање и буџет но комуникацијата не е во посакуваното ниво – (делумна)
- ▶ Вработените во општината кои се директно вклучени во буџетскиот процес често користат буџетски документи и потполно ги разбираат.
- ▶ Најважни документи се Буџетски циркулар, Предлог буџет и Донесен буџет а најважна институција во буџетскиот процес е, Градоначалникот, Советот на општината и Министерството за образование, а како најважен учесник кој придонесува за транспарентноста на буџетскиот процес се градските власти, граѓанскиот сектор, локалните телевизиски станици и потоа продолжуваат другите чинители наведени во анкетните листови
- ▶ Често комуницираат со граѓаните. Дел од Граѓаните се заинтересирани за нивната работа,
- ▶ Поместувањата на буџетот најчесто се случуваат во врска со недоволно средства во некои ставки и подставки за кои треба да се врши додатно поместување со.

ПЕРЦЕПЦИЈА на граѓаните, ГО и заинтересираните граѓани

- ▶ Според анкетните резултати многу ретко ги користат и делумно ги разбираат буџетски документи.
- ▶ Главната причина за не/разбирање на буџетските документи е професионалниот стил на кои се напишани (неразбирливи класификации) и незаинтересираноста.
- ▶ Најважни документи во буџетскиот процес: Предлог буџет, Донесен буџет, а потоа и буџетскиот циркулар
- ▶ Најважни институции во буџетскиот процес се: градоначалникот, советот на општината, и Министерството за финансии.
- ▶ Најважен учесник кој придонесува за транспарентноста на буџетскиот процес се градските власти, месечните билтени, социјални медиуми.
- ▶ Граѓаните не се запознаени со своите права за барање на информации од локалните власти и учествување во процесите на одлучување - локалната власт – (ова важи за сите три општини.
- ▶ Општината не превзема активности за да ги презентира информациите за буџетскиот процес/трошењето на средствата., но од друга страна и малку иницијативи има од граѓаните во таа насока.

Проектот е финансиран од Европската Унија

Добри практики

- ▶ Општина Пласница- нема ВЕБ сајт но има многу отворена администрација за соработка,при што се залага сите документи поврзани со буџетот да им бидат достапни на граѓаните во печатена верзија во исклучителни случаи и во друга форма.
- ▶ Општина Македонски брод -е меѓу најдобрите општини во давањето информации и документи. Вработените од финансии се респонзивни и земаа обврска да не контактираат кога ќе има седница на совет и истото го направија без да имаат обврска за тоа. Има прегледна , едноставна и функционална ВЕБ страна од аспект на документи поврзани со Буџетот на општината.
- ▶ Општина Кичево- има постоење на голема желба за соработка од страна на раководните од секторот за финансии и достава на се што е побарано за време на мониторингот.

Коалиција за
буџетски мониторинг
www.kbm.mk

Проектот е финансиран од Европската Унија

Лоши практики

- ▶ Општините не објавуваат на веб сајтот информација за состаноците на советот, за дневниот ред пред седниците, но истовремено не дават информации за реализираните дискусии за време на седниците на советот.
- ▶ Непостоење на информации за јавниот долг на општините
- ▶ Необјавување на контакти на соетниците и секторите во локалната власт, во нашиот случај нема никакви контакти на одделението за финансии
- ▶ Форумските буџети се организират само кога има проектна поддршка
- ▶ Нема публикација на дополнителни документи за буџетот (во скратена форма разбирлива за сите граѓани)

Препораки

- ▶ Општините да направат напори да обезбедат средства и човечки ресурси за редовно ажурирање на ВЕБ сајтовите.
- ▶ Општините кои немаат веб страни како Пласница да почнат со изработка и редовно ажурирање на официјални веб страни;
- ▶ Општините кои немаат објавено Статут на своите ВЕБ страни, тоа да го направат во најбрз можен рок бидејќи тоа е основниот документ за една општина;
- ▶ Општините да се обидат проактивно да ги информираат граѓаните за можноста да учествуваат во буџетските процеси;
- ▶ Општините да почнат да негуваат здрава компетитивност, во смисла на тоа да ја следат работата на останатите општини и нивната транспарентност, и да разменуваат добри практики;
- ▶ Советниците на општините како и вработените во некои од општините да бидат поелоквентни и да имаат волја да даваат поекстензивни одговори на прашањата;
- ▶ Да се почне со практика на објавување на датумот на седниците на совет како и нивниот дневен ред.

Коалиција за
буџетски мониторинг
www.kbm.mk

Ви благодариме на вниманието!

Проектот е финансиран од Европската Унија

CEA
Center for Economic Analyses

ЦЕНТАР ЗА СТРАТЕГИСКИ
ИНСТИТУЦИОНАЛНА ДОКУМЕНТАЦИЈА
ЦЕНТАР ЗА СТРАТЕГИСКИ
ИСТРАЖУВАЊА И ДОКУМЕНТАЦИЈА
форум